

EL LLENGUATGE

Les bromes porten aigua

Amb aquesta frase popular, Les bromes porten aigua, se sol prevenir contra la gresca excessiva i pesada, que es vol justificar amb el caracter de broma. Les bromes que porten aigua, en principi, són les del cat, és a dir, les boires; però les altres, les facecies, també en poden dur, perquè algunes vegades acaben en ploralles. Així, amb el doble sentit de la paraula broma i, en definitiva, de tota la frase, la veracitat de l'afirmació no es pot posar en dubte i la sentència esdevé plenament eficaç i contundent.

Com que n'hi ha que tenen una marcada tendència a rebutjar certes homonímies (en realitat, no parlem d'un mot amb dos sentits diferents sinó de dos mots que tenen una forma coincident), més, si no es donen en una llengua veïna que s'entesten a tenir com a model, i volen, així, distingir entre la broma i la «bruma», la sentència popular segons la qual les bromes porten aigua ens serveix també aficaçment per a evidenciar la falsedat i la improcedència d'aquesta distinció. En català es tracta sempre de la broma, tant la que ens vol fer riure com la que ens amaga el paisatge quan anem d'excursió. De fet, broma és un sinònim de boira, i es pot dir que es tracta de dos mots intercanviables en tota ocasió. Posats a cercar-hi matisos diferencials, potser podríem aventurar que la paraula broma ens suggereix mes aviat la que sovint s'ensenyoreix de la muntanya, omple les valls i embolcalla els cims. Rarament, a ciutat, se ns acudiria parlar de la broma. Però també podria molt ben ser que això no fos sinó el resultat de simples experiències personals.

ALBERT JANE